

POMORZE ZACHODNIE JEDNOŚĆ

Solidarność

MIESIĘCZNIK

ISSN 0208-7804

Nr 6 (454)/2020

listopad-grudzień 2020

Rok XXXIX

Ukazuje się od 1980 r.

www.solidarnosc.szczecin.pl

Brońmy Dolnej Odry!

**„Oto zwiastuję wam radość wielką,
która będzie udziałem całego narodu:
dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel,
którym jest Mesjasz, Pan”
Ewangelia wg św. Łukasza 2, 10-11**

***Z okazji Świąt Bożego Narodzenia,
życzę Państwu radości z rodzinnych spotkań
przy wspólnym stole, czasu dla najbliższych,
spokoju, wzajemnego zrozumienia, wiary,
miłości i szczęścia.***

*Mieczysław Jurek
Przewodniczący Zarządu Regionu
NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego*

W NUMERZE:

**Problemów nie
brakuje**

- str. 3-5

**Związkowcy bronią
miejsc pracy**

- str. 6

**Pikieta przed
Urzędem Miasta**

- str. 7

Grudzień'70

- str. 8-9

Kalendarz

- str. 10-11

**Projekty dla
wszystkich**

- str. 12

Kwiaty od wojewody

- str. 13

**ZR wspiera
przedsiębiorców**

- str. 13

**Prawo pracy w czasie
pandemii**

- str. 14-15

**Walczymy o
pracowników**

- str. 16-17

Prawnik radzi

- str. 18

Numer powstał przy pomocy Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej – KŚZpNP

„Jedność” - ukazuje się od 1980 roku

Redaktor naczelny: Katarzyna Stróżyk;

Serwis fotograficzny: obsługa własna.

Adres redakcji: 70-483 Szczecin, al. Wojska Polskiego 113, tel. 91 423 05 68, faks 91 423 05 69;

e-mail: redakcja@solidarnosc.szczecin.pl. Wydawca: NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego

Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania.

Numer zamknięto: 7.12.2020 r. Do druku oddano 7.12.2020 r. Nakład 2000 egz. Skład i druk: DJ Media sp. z o.o. Łobez

Problemów nie brakuje

Rozmowa z Mieczysławem Jurkiem – przewodniczącym Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego

- Mijający rok był wyjątkowo trudny. Po raz pierwszy wszyscy musieliśmy się zmierzyć z ogólnoświatową pandemią. Jak ocenia pan działanie w nowych realiach?

- Tak, rok 2020 zaczął się normalnie, później skumulowało się kilka problemów. Zaczął pogarszać się stan mojego zdrowia i musiałem go trochę podreperować. W marcu wyjechałem do sanatorium, do Kołobrzegu i tam zastała mnie pandemia. Atmosfera wokół niej była gęsta, wszyscy obawiali się zachorować ze względu na wysoką śmiertelność. Wraz ze mną, w sanatorium byli Ukraińcy, Niemcy, Polacy, wszyscy spotykali się na stołówce, więc przy braku dezynfekcji zagrożenie było naprawdę duże. Rząd wtedy podjął decyzję o zamknięciu wszystkich sanatoriów i tak, po 10 dniach, zakończyłem proces naprawy swojego zdrowia. Kiedy wróciłem do pracy, podjęliśmy decyzję o przejściu biura na pracę zdalną. W ten sposób, musieliśmy się zmierzyć z sytuacją zupełnie nową. Wadą tego rozwiązania jest brak kontaktu z człowiekiem. Często przychodzą do nas potrzebujący ludzie wprost z ulicy i nasza pomoc opiera się na bezpośredniej rozmowie. Wiele osób przychodzi do naszego biura wręcz po to, żeby się wygadać, wyżyć. Nierzadko inne instytucje podsyłają nam ludzi, z których problemami sobie nie umieją poradzić.

Pandemia, niestety, wymusiła ucięcie takich bezpośrednich kontaktów.

- Paradoksalnie, w tej ciężkiej sytuacji, związek powiększył się o kilka nowych organizacji.

- Niezależnie od wszystkiego, życie toczy się dalej. Dział Rozwoju Związku ma za zadanie monitorować sytuację na rynku pracy. Zgłosiło się do nas także kilka firm po pomoc i w nich założyliśmy organizacje. Niestety, trzeba szczerze powiedzieć, że najczęściej motorem do założenia organizacji są kłopoty. Wtedy pracownicy szukają pomocy, rozwiązań – i trafiają do nas. Najczęściej dotyczy to spraw związanych z umowami o pracę, z postępowaniem pracodawcy, nierównościami płacowymi. Oczywiście, rynkiem pracy zatrzęsała też pandemia. Byli pracodawcy, którzy wspólnie ze swoimi pracownikami szukali rozwiązań problemów. Niestety, byli i tacy, którzy sytuację wykorzystali na swoją korzyść. Nie możemy się zgodzić na to, by zwalniać ludzi przez telefon czy maila. Błędy popełnia też rząd, konstruując tarcze antykryzysowe tak, by ograniczyć role pracowników i związków zawodowych. To przyczynia się do obniżenia standardów bezpieczeństwa pracy. Polska nie jest zbyt bogatym krajem, a obecnie całe branże - kultura, gastronomia, turystyka - zamroziły działalność z powodu decyzji rządu. Trzeba tych ludzi wspomóc specjalnymi dotacjami, bo przecież to nie ich wina, że nie mogą funkcjonować i przynosić dochodów. Ostatnie zamieszanie z dotacjami dla artystów, świadczy o tym, że coś zgrzyta w procesach decyzyjnych. Gdyby dopuścić związki zawodowe do opiniowania, zamiast wykluczać je w kolejnych tarczach, do takich sytuacji by nie dochodziło.

- Pomimo koronawirusa, aktywność Zarządu Regionu była wysoka bo problemów nie brakowało.

Z początkiem roku zaogniła się sytuacja w Zachodniopomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach.

- Powiedziałbym, że większość problemów udaje się załatwić na drodze rozmów i negocjacji. Mamy jednak w regionie kilka problemów ponadprzeciętnych, głośnych w mediach. W Barzkowicach sytuacja zmieniała się dynamicznie. Zastępcą dyrektora został człowiek, oskarżany o współpracę ze służbami PRL-u i zakazem pełnienia kierowniczych stanowisk. Jak się okazało, to on z tylnego siedzenia podejmował decyzje, rolę dyrektora sprowadzając do statystowania. Zastępca dyrektora, z niechęci do naszego związku, robił rzeczy, nazwijmy to- wątpliwe, prawnie i etycznie. Przeprowadzał np. rozmowy z przewodniczącą organizacji związkowej, grożąc, że ich załatwi. Odbiliśmy kilka rozmów z dyrektorem i wicedyrektorem, chwalili się obaj, że są świetnymi menedżerami i załoga ich darzy niemalże uwielbieniem. Brak był, niestety, drugiej strony sporu, ponieważ przewodnicząca naszej organizacji złamała obie nogi i zmuszona była do pójścia na długie zwolnienie lekarskie, co powodowało też niemożność osiągnięcia porozumienia. Pozostaliśmy przy swoich zdaniach: oni, że główny księgowy, członek „Solidarności”, naruszył dyscyplinę finansów publicznych, my- że księgowy zawsze działa na polecenie przełożonych. Ministerstwo Rolnictwa, do którego organizacja z Barzkowic zwracała się z prośbą o pomoc, odpisuje ogólnikowo, zatem ten konflikt będzie rozstrzygał Sąd Pracy.

- Ogromne emocje wzbudziła też kwestia Ogrodu Dendrologicznego w Przelewicach. Na jakim etapie jest obecnie ta sprawa?

- Tu, jak w soczewce skupia

➔ się styl działania samorządu województwa. W sytuacji, gdy wójt gminy Przelewice zwrócił się do agendy państwowej o pomoc z powodu braku pieniędzy na dalszą działalność Ogrodu Dendrologicznego, swoją propozycję jego przejęcia złożyła Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W nowej placówce zapewniona miała zostać ciągłość zatrudnienia i wynagradzania. Ten stan nie spodobał się marszałkowi województwa więc naprędce, na kolanie przygotowano propozycję alternatywną. Zgodnie z nią, ogród zostanie przejęty przez marszałka. Podczas nadzwyczajnej sesji Rady Gminy, w której pracownicy i członkowie naszej organizacji pikietowali w obronie swoich miejsc pracy, większość rady przychyliła się do propozycji pana marszałka. Tę uchwałę unieważnił, co prawda, wojewoda, wskazując, że podczas procesu decyzyjnego nie poproszono o opinię organizacji związkowej, mimo prawnego wymogu. Na razie trwa organizowanie nowej, marszałkowskiej jednostki w Przelewicach. I chociaż podczas sesji, przybocznicy pana marszałka deklarowali, że wszyscy dotychczasowi pracownicy utrzymają swoje etaty a nawet trzeba będzie zatrudnić nowych, to obecnie zmienili zdanie. Zamiast przejąć pracowników na mocy artykułu 26¹, czyli wszystkich i na warunkach nie gorszych niż obecnie, podpisują nowe umowy, próbując się pozbyć dotychczasowej dyrektorki i głównej księgowej. Ta ostatnia jest przewodniczącą organizacji związkowej, pod szczególną ochroną prawną. Jak to się skończy, zobaczymy. W rozmowach przekształceniowych uczestniczy prawnik Zarządu Regionu, który pilnuje, by stosowano się do kodeksów i by sprawy przyjęły obrót pozytywny dla pracowników.

- O pozytywach nie możemy już mówić w przypadku kolejnego zakładu, o którym porozmawiamy, czyli o stoczni Gryfia. Tam pracownicy z części świnoujskiej odbierają już wypowiedzenia...

- Problem Gryfii ciągnie się od lat. Zaczął się za rządów Platformy

Pikieta w Przelewicach

Obywatelskiej i PSL-u, gdy podjęto decyzję o konsolidacji stoczni Gryfia ze Szczecina i Morskiej Stoczni Remontowej ze Świnoujścia. Od początku mówiliśmy, że to błąd, bo te dwa podmioty prowadzą tak odmienną działalność, że nie mają wspólnej racji bytu. Powołano jednak Fundusz Mars, do którego obie jednostki wcielono. Funkcjonował on z różnym skutkiem, głównie generując straty. Po objęciu rządów przez Prawo i Sprawiedliwość, które wspierało nas w protestach przeciw konsolidacji, apelowaliśmy do rządu, by obu stoczniom umożliwić samodzielną działalność oraz dokapitalizować część szczecińską. Niestety, nic się nie zmieniało. Sytuacja była tak ciężka, że na znak protestu odszedł prezes połączonych stoczni, argumentując, że bez obiecanego mu dokapitalizowania nie ma środków na dalszą działalność. Później prezesem MSR Gryfia został politolog Krzysztof Zaremba, znany głównie z częstego zabierania głosu na każdy temat. I niestety, pan Zaremba przekonał ministra Gróbarczyka do tego, że należy sprzedać oddział w Świnoujściu, z ograniczeniem, by nigdy nie było tam już prowadzonej działalności stoczniowej, a pozyskane środki z tej sprzedaży użyć do dokapitalizowania MSR w Szczecinie i dofinansowania doku. Nie zgadzamy się z tą koncepcją, dlatego że państwo i tak powinno dokapitalizować produkcję tego doku,

a dotacja powinna być zwiększona o wartość, jaką uzyska się za Świnoujście. Sytuacja ze sprzedażą też jest zmatowiona, prawo pierwokupu ma Zarząd Portów Morskich, który najpierw nie był zainteresowany, a później zmienił zdanie. Pieniądze z ewentualnej sprzedaży MSR i tak będą niewystarczające przy budowie doku. Teren jest wyceniony na 70 milionów a wszyscy zdają sobie sprawę, że sukcesem będzie uzyskanie choćby połowy tej kwoty. Sytuacja w tej chwili jest taka: nie ma jasności, jak ma wyglądać montaż finansowy na produkcję doku, wycena za oddział w Świnoujściu jest zawyżona i jeszcze się ogranicza mu możliwości produkcji po sprzedaży. Wydaje mi się, że rządzącym brakuje wyobraźni. Świnoujście jest na początku toru wodnego do Szczecina. Statkom zdarzają się przecież drobne awarie, a stocznia w Świnoujściu pozwoliłaby na naprawy na miejscu. W Świnoujściu jest także baza morska NATO, przy której stocznia mogłaby pełnić rolę pomocniczą. Wreszcie, do portu w Szczecinie i Policach wchodzi ładunki niebezpieczne, gazy, kwasy, itp. Gdyby, odpukać, na takim statku zaszła konieczność pilnej stoczniowej naprawy? Choćby z tego punktu widzenia, zamykanie niewielkiej placówki w Świnoujściu jest, moim zdaniem, bardzo poważnym błędem. Padła propozycja, by stocznnię w Świnoujściu przejął wspólnie

➔ samorząd województwa i miasto Świnoujście. Nie znam się na tyle na przemyśle stoczniowym i nie znam tej propozycji na tyle, by wiedzieć, ile nakładów finansowych on wymaga, ale wydaje mi się, że skoro są podmioty, które mają pomysł na tę firmę, to należy im dać szansę. Na razie Prawo i Sprawiedliwość notuje wizerunkową katastrofę, która będzie im wypominana latami: sami nie umieli, a innym nie dali. Kilkakrotnie był w Szczecinie premier, obiecywał odbudowę przemysłu stoczniowego, a nie zrobiono w tym kierunku nic. Nie zgadzam się na likwidację stoczni w Świnoujściu, bo jest to rozwiązanie szkodliwe dla regionu. Trzeba też pamiętać o jeszcze jednym aspekcie: za chwilę będziemy mieć problem z energią opartą na węglu i na Bałtyku trzeba będzie budować wiatraki. Przecież gdzieś te wieże i śmigła należy produkować. Mamy to robić na Śląsku i przywozić do nas? Nie lepiej wykorzystać potencjał naszej istniejącej bazy? Nie ma merytorycznego uzasadnienia tej decyzji, jest tylko doraźne, polityczne działanie. Powiem też, że byłem przekonany, że załoga Morskiej Stoczni Remontowej będzie bardziej zdeterminowana. Miałem nadzieję, że poza pisaniem listów, przekonają ludzi do tego, by bardziej radykalnie zawalczyli o swoje miejsca pracy.

- Walkę o miejsca pracy podjęli natomiast pracownicy Zespołu Elektrowni Dolna Odra. Jak pan ocenia szansę na jej skuteczne zakończenie?

- W Dolnej Odrze zaczyna się szalenie niebezpieczny dla pracowników proces. Za czasów poprzednich rządów, na rok 2025 zaplanowano całkowite zamknięcie tego zakładu. Udało się nam, poprzez różne działania, przekonać PGE do inwestycji i wciągnięcia Dolnej Odry do ogólnopolskiego systemu energetycznego, z określonym poziomem obciążenia. Zapadła też decyzja, że energię w Dolnej Odrze będzie wytwarzać się z gazu i zaczęto inwestować w wymianę bloków węglowych na gazowe. W międzyczasie jednak podjęto pewne bardzo

trudne decyzje organizacyjne- PGE postanowiło, że rozczłonkuje Dolną Odrę, włączając Elektrociepłownię Pomorzany i Elektrociepłownię Szczecin do spółki zajmującej się ciepłem, a samą Dolną Odrę podzielić na część węglową i gazową. Potrzeby zatrudnienia przy części gazowej oblicza się na sto kilka osób, a dziś pracuje tam ich ponad tysiąc. To powoduje niepewność co dalej z tymi ludźmi będzie. Niepewność pogłębia ostatnia decyzja Rady Miasta Szczecin o przystąpieniu do spółki z E.ONem. Nie ma rzetelnego dialogu wewnątrz ZEDO, dyskusja przeniosła się na Wojewódzką Radę Dialogu Społecznego. Chcemy ustalić harmonogram, który zabezpieczyłby przede wszystkim ludzi. Na ile to się nam uda, to zobaczymy. Chcielibyśmy zastosować taki model jak w górnictwie, rozpocząć proces, który ma się skończyć w 2030 roku i do tego czasu rozwiązać wszystkie problemy społeczne i pracownicze. Taką dyskusję chce wywołać „Solidarność” z Dolnej Odry przy naszej pomocy, a sytuacja jest o tyle dobra, że wszystkie związki zawodowe, działające w tej firmie, są zjednoczone.

- Sporo czasu w mijającym roku zajęła walka o nową siedzibę dla Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego. Budowa postępuje, więc chyba było warto?

- Tak, w pogotowiu proces inwestycyjny został zamknięty, a pieniądze się znalazły. Sytuacja się uspokoiła. Pogotowie zawsze było dla nas bardzo ważne, i związkowo, i społecznie. To „Solidarność” zawsze mówiła, że o tę instytucję musimy dbać i nie słuchać osób, przekonujących o braku dla niej perspektyw. Pandemia dobitnie pokazała, że bez pogotowia nie możemy funkcjonować. Dziś pracownicy czekają jeszcze na poprawę warunków pracy i wynagrodzenia, pozostało do dogadania też kilka kwestii wewnętrznych organizacyjnych. Pilnuje tego, bardzo udanie, przewodniczący sekcji ratownictwa Darek Mądraszewski.

- Rok 2020 był rokiem dwóch znaczących dat: 40. rocznica podpisania Porozumień Sierpniowych i powstania

„Solidarności” oraz 50. rocznicy wydarzeń Grudnia’70. Niestety, warunki epidemiczne uniemożliwiły huczne świętowanie...

- Musieliśmy ograniczyć uroczystości ze względu na obostrzenia sanitarne. W sierpniu były one nieco łagodniejsze, więc udało się zorganizować oficjalne obchody pod bramą stoczni, co prawda bez sztandarów i tylko przy udziale 150 osób. Pozytywne sygnały otrzymaliśmy też po specjalnej, jubileuszowej iluminacji filharmonii, podoba się rocznicowy mural na Pomorzanych. Plany były dużo szersze, miały być koncerty, zawody sportowe, festyny, itp., ale uznaliśmy, że pieniądze na ten cel zgromadzone są bardziej potrzebne w pogotowiu. Ratownicy, którym w trudnym czasie walki z wirusem brakowało wszystkiego, dostali od nas płyny, maski, rękawiczki, kombinezony. Było dla nas wielką satysfakcją, że przyczyniliśmy się do zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego ratowników i mieszkańców. Oficjalnych obchodów grudniowych nie będzie, bo obecnie rygory są dużo ostrzejsze. Na mszy świętej w kościele świętego Stanisława Kostki przebywać będzie mogło jedynie 51 osób, kwiaty pod stocznia i Aniołem Wolności złoży jedynie 5. Pracujemy nad tym, by skoordynować wszystko tak, by zachować maksymalne bezpieczeństwo i nikogo nie narażać na zakażenie. Sytuacja jest trudna ale trzeba się z nią pogodzić.

- Żeby skończyć czymś optymistycznym, to porozmawiajmy o planach. Jakie są te na 2021 rok?

- W zależności od tego na co czas i warunki pozwolą, musimy dotrzeć do większej liczby zatrudnionych z naszą ofertą. Powinniśmy zwiększać świadomość wśród pracujących, informować ich jakie mają prawa i możliwości. Wiedza o związkach zawodowych, ich roli i zadaniach powinna być wiedzą powszechną. No i oczywiście, nieustająco, jak od lat, będziemy walczyć o pracownicze układy zbiorowe.

- Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała Katarzyna Stróżyk

Związkowcy bronią miejsc pracy

Groźbie likwidacji kilkuset miejsc pracy w naszym regionie poświęcona była listopadowa konferencja prasowa w Zarządzie Regionu.

Przewodniczący ZR Mieczysław Jurek rozpoczął od informacji o sprzeciwie związku wobec planu sprzedaży świnoujskiego oddziału stoczni Gryfia:

- To jest fałszywa restrukturyzacja, prowadząca do likwidacji zakładu i zwolnień ludzi tam pracujących. Rząd obiecywał odbudowę przemysłu stoczniowego w naszym regionie a działalność zarządu stoczni Gryfia tym deklaracjom przeczy. Wysłaliśmy do premiera Mateusza Morawieckiego nasz apel z propozycją dwóch rozwiązań: rozdzielenia stoczni Gryfia na dwa podmioty - stocznię w Szczecinie i stocznię w Świnoujściu albo przyjęcie propozycji komunalizacji oddziału świnoujskiego, wysuniętej przez Janusza Żmurkiewicza - prezydenta Świnoujścia i Olgierda Geblewicza - marszałka województwa.

W drugiej części konferencji, poza przewodniczącym i wiceprzewodniczącym ZR, udział wzięli także przewodniczący Komisji Zakładowych NSZZ „Solidarność” w elektrociepłowniach Szczecin i Po-

Fot. Wikipedia

morzany: Jacek Jaszul i Leszek Bloch oraz Jarosław Grudziński - główny inżynier Elektrociepłowni Szczecin. Tematem wiodącym były plany wejścia przez Miasto Szczecin do spółki New Cogen. Jej większościowym udziałowcem jest niemiecki koncern E.ON. New Cogen ma zbudować nową, ekologiczną instalację ciepłą w Ciepłowni „Dąbska”. Zarząd Re-

gionu NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego z dużym niepokojem przyjął zamiary władz Szczecina i zaapelował do Rady Miasta o głosowanie przeciwko nim.

- Takie działanie miasta jest niebezpieczne dla Elektrociepłowni Szczecin i Elektrociepłowni Pomorzany. Obie są częścią Zespołu Elektrowni Dolna Odra, w obie zainwestowano wiele set milionów złotych, dostosowując je do wymogów środowiskowych i prawnych. Inwestowanie w niemiecką spółkę i doprowadzanie do wygaszania polskiego dostawcy jest szkodliwe dla gospodarki i godzi w polską rację stanu. Te plany skutkować będą likwidacją kilkuset miejsc pracy oraz groźbą niekontrolowanego wzrostu cen ciepła - tłumaczył M. Jurek.

Jarosław Grudziński wskazywał też na inne ryzyko: *- Wyłączenie elektrociepłowni będzie stanowiło poważne zagrożenie dla komfortu cieplnego szczecinian, bo tego źródła tak szybko się nie zastąpi.*

Pikieta przed Urzędem Miasta

W obronie swoich miejsc pracy protestowali związkowcy z Elektrociepłowni Szczecin i Elektrociepłowni Pomorzany, 24 listopada przed Urzędem Miasta. Protest ma związek z obawami przed planem wejścia Miasta Szczecin do spółki New Cogen, mającej modernizować Ciepłownię „Dąbska”. Wcześniej, tę inwestycję dofinansowało Ministerstwo klimatu i Fundusz Ochrony Środowiska.

Zdaniem związkowców z EC Szczecin i Pomorzany (wchodzących w skład ZE Dolna Odra), taki rozwój sytuacji doprowadzi do wygaszania ich zakładów pracy oraz likwidacji kilkuset miejsc pracy. Możliwy jest także niekontrolowany wzrost cen ciepła w Szczecinie. Związkowcy podkreślali, że obie elektrociepłownie zostały zmodernizowane (nakładem kilkuset milionów złotych) i przystosowane do wymogów środowiskowych.

Podczas pikiety, w której uczestniczyli przewodniczący Zarządu Regionu Mieczysław Jurek i wice-

przewodniczący Dariusz Mądraszewski, apelowano o odstąpienie od pomysłu inwestowania w niemiecką spółkę i skupieniu się na wspieraniu rodzimego kapitału i lokalnych firm.

- Za polskie pieniądze, kapitał niemiecki likwiduje polskie miejsca pracy. Jeżeli do tego wpisuje się samorząd i prezydent miasta, to musimy tu przychodzić i mówić, że to nie jest w porządku. Przypominamy rządowi polskiemu, że wspomaganie kapitału, który likwiduje stabilne miejsca pracy, zawsze spotka się z naszym sprzeciwem - zapowiedział M. Jurek.

„Według tabliczki na krzyżu miał zginąć dopiero następnego dnia”

Co roku, przy okazji kolejnej rocznicy Grudnia'70 można wiele usłyszeć i przeczytać o znaczeniu szczecińskiej rewolty w historii Polski. Ostatnio często podnosi się także znaczenie buntu i organizacji strajków grudniowych, swoistego prawidła, na którym polscy robotnicy nauczyli się skutecznie walczyć z władzą komunistyczną. Można jednak odnieść wrażenie, że zapomnieliśmy o tym, co było istotą tej tragedii, czyli bólu i żałobie rodzin, matek, ojców, żon oraz dzieci, które nagle utraciły najbliższych.

17 grudnia 1970 r. rano, spod Stoczni Szczecińskiej im. Adolfa Warskiego w kierunku centrum miasta, wyruszył pochód robotników. Obok stoczniowców Warskiego maszerowali pracownicy Szczecińskiej Stoczni Remontowej „Gryfia” i Fabryki Maszyn Budowlanych „Famabud”. Protestujący zdołali pokonać blokady ZOMO, pomimo użycia przez milicjantów gumowych pałek, petard i gazu łzawiącego. Około południa robotnicy zgromadzili się pod gmachem Komitetu Wojewódzkiego PZPR, przy pl. Żołnierza Polskiego. Po blisko dwóch godzinach szturm został zdemolowany i spalona partyjna siedziba. Po godzinie 15, oddział ZOMO próbował rozprószyć tłum zgromadzony pod Komitetem. Jego akcja nie powiodła się i uciekający milicjanci pociągali za sobą ludzi pod gmach KW MO. Przez kilka godzin tłum szturmował budynek. Ostatecznie sforsowano bramy budynku łodzią, będącą wyposażeniem pobliskiego placu zabaw. Według dokumentów, w tym momencie padły strzały z broni palnej, które zabiły pierwszych protestujących. Następnie strajkujący rozpoczęli forsowanie znajdującej się obok drewnianej bramy. Wtedy oddano drugą serię strzałów, w jej następstwie zginęły prawdopodobnie

dwie osoby. Oblężenie KW MO przerwało wojsko, w wyniku jego interwencji od kul zginęło jedenaście osób. Manifestanci udali się następnie na ulicę Kaszubską, pod siedziby Prokuratury Wojewódzkiej i Wojewódzkiego Aresztu Śledczego oraz koszar Pułku Inżynierii-Budowlanego. W wyniku użycia broni przez żołnierzy, zabita została jedna osoba. Nocą z 17 na 18 grudnia 1970 r., wojsko otoczyło ważniejsze zakłady pracy, w tym stocznice „Warskiego”. Rano żołnierze użyli broni. Od ich kul zginęły dwie osoby.

Pogrzeby
Komendant Wojewódzki

MO wyznaczył do organizacji pochówku zabitych mjr. Kazimierza Marczewskiego, zastępcę naczelnika wydziału dochodzeniowo-śledczego. Aktywnej pomocy udzielali mu Feliks Uciechowski, przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej (MRN) i Stanisław Mucha, kierownik wydziału Społeczno-Administracyjnego MRN, którzy wraz z esbekami przeprowadzali pogrzeby. Jeździli nocą do wytypowanych rodzin, którym składali kondolencje i proponowali udział w pogrzebie. Następnie rodziny były przewożone pod główną bramę Cmentarza Centralnego. Tam przejmowała je inna ekipa funkcjonariuszy.

Zwłoki z prosektorium na Gołędzinie dowożono milicyjnym starem i żukiem, odpowiednio ładując na nie trzy i jedną trumnę. Pogrzeby organizowano w ścisłej tajemnicy. W ceremoniach uczestniczyło kilku cywilów i milicjantów oraz starszy wiekiem ksiądz. Zwłoki chowali grabarze cmentarni przywiezieni z domów przez MO. Pierwszy pogrzeb zaczął się 22 grudnia 1970 r. około godziny 18.00. Rodzinę zabitego, która oczekiwała w siedzibie administracji cmentarza przyprowadzono do trumny i okazywano ciało. Potem odwożono samochodem na miejsce, gdzie miało zostać pochowane.

Ostatni pogrzeb skończył się ok. 5 rano następnego dnia.

Rodziny

Matka Stanisława Kamacia dowiedziała się wieczorem 17 grudnia, że jej syn został postrzelony pod kolumną milicji. Rano rodzice usłyszeli od pracowników Szpitala Kolejowego, że nie udało się go uratować. Rodzinie nie pozwolono odebrać ciała z prosektorium. Matkę, która pracowała na nocną zmianę, zapewnił, że zdąży na pogrzeb. Gdy rano wróciła z pracy, okazało się, że pogrzeb już się odbył. Uczestniczyli w nim tylko ci, którzy akurat byli w domu.

Rodzice Zbigniewa Semczyszyna dowiedzieli się o śmierci syna 22 grudnia 1970 r., w momencie, kiedy był już on pochowany. Matka nie wierzyła, że we wskazanym jej grobie był pochowany jej syn. Zdecydowała się nielegalnie ekshumować ciało. W styczniu 1971 r., nocą, po kryjomu odkopano trumnę. Widoku zwłok dziecka matka nie była w stanie wytrzymać. Identyfikacji dokonała siostra zabitego. Aby zagłuszyć płacz, włożono jej rękawiczkę w usta.

Matka Michała Skipiora dowiedziała się o śmierci syna w przychodni przy ul. Starzyńskiego. W Prokuraturze poinformowano ją, że został już pochowany. Po kilku miesiącach rodzina przeniosła ciało do rodzinnej grobowca.

Matka Waldemara Sumińskiego rozpoznała swojego syna na zdjęciach zabitych okazanych jej w Kolumnie Wojewódzkiej MO. W prosektorium dowiedziała się, że jej syn został już pochowany. Na wskazanym

jej grobie znajdowała się tabliczka z napisem „N.N.”. Starła się o zgodę na ekshumację i powtórny pochówek, lecz jej nie uzyskała.

Rodzice Stefana Stawickiego dowiedzieli się, że ich syn nie żyje w Szpitalu Wojskowym. Po wielu staraniach mogli zobaczyć jego zwłoki. 22 grudnia 1970 r., o godzinie 22.15, do ich domu przyjechały osoby ubrane po cywilnemu, informując o pogrzebie, który miał wkrótce nastąpić. Po naleganiach pozwolono otworzyć trumnę. Następnego dnia, 23 grudnia, Stawicka pojechała na cmentarz, by złożyć kwiaty na grobie. Zobaczyła wówczas napis na tabliczce było na niej imię i nazwisko oraz data śmierci. Zamiast 18 – 24 grudnia. Według tego zapisu jej syn miał umrzeć następnego dnia.

Matka Janusza Wrzodaka dowiedziała się o losach syna cztery dni po jego śmierci. Do jej mieszkania około północy zapukali mężczyźni, którzy poinformowali ją, że w nocy odbędzie się pogrzeb. Odmówiła udziału w nim.

Rodzina Romana Kuźaka, która mieszkała w Polanicy Zdroju, dowiedziała się o jego śmierci w styczniu 1971 r. W lutym 1971 r. uzyskała zgodę na ekshumację i ponowny pochówek w Polanicy.

Żona Wojciecha Karczewskiego rozpoznała męża na fotografiach zabitych, które pokazano jej w komisariacie MO. Matka Wojciecha dopiero w styczniu 1971 r. dowiedziała się, gdzie pochowano jej syna. Chciała ekshumować ciało, aby przekonać się, czy tam rzeczywiście pochowane jest jej dziecko, jednak synowa nie wyraziła na to zgody.

Rodzina o śmierci Edwarda Prysaka dowiedziała się z komunikatu zamieszczonego 18 stycznia 1971 r. w „Kurierze Szczecińskim”. Rodzice bali się dochodzić okoliczności śmierci zabitego.

18 grudnia 1970 r. Eugeniusz Błazewicz wyszedł z domu o 5 rano, pomimo trwającej godziny milicyjnej. O 9 jego matka dowiedziała się, że jej syn nie żyje. Po trzech dniach lekarz w Szpitalu Wojskowym

pokazał im rzeczy ofiar. Rodzice rozpoznali sweter Eugeniusza. Nie pokazano im zwłok syna.

Ojciec Zygmunta Toczka znalazł ciało syna po czterech dniach w kostnicy Szpitala na Gołębini. Przypadkowo, przez szparę w drzwiach zobaczył leżące w pomieszczeniu zwłoki Zygmunta. Przed północą do ich domu przyjechali cywile, którzy poinformowali ich o pogrzebie. Toczowie nie chcieli się zgodzić na pogrzeb nocą. Poinformowano ich, „jeśli nie są zainteresowani, to syn zostanie pochowany w prześcieradle i nawet nie będą wiedzieli gdzie”. Na miejscu pochówku na ławce stała trumna, której wieko otworzono. W tym momencie siostra Zygmunta zaczęła krzyczeć. Jeden z funkcjonariuszy włożył jej w usta rękawiczkę, nakazał milczenie.

Marcin Stefaniak

Zdjęcia z archiwum IPN Szczecin

Korzystałem z: Paweł Miedziński, „Zjedz obiad, najedz się, wieczorem czeka nas robota”. Nocne pogrzeby szczecińskich ofiar Grudnia '70, w: Biuletyn IPN, nr 12 (121), grudzień 2010 r.

2021

Zawsze w obronie Twoich praw

40 lat NSZZ „Solidarność”
Filharmonia Szczecińska

2021

Zawsze w obronie Twoich praw

40 lat NSZZ „Solidarność”
Filharmonia Szczecińska

[illegible]

LUTY FEBRUARY FEBRUAR									
TYDZIEŃ	POWERDALEK	WTOREK	ŚRODA	CZWARTEK	PIĄTEK	SOBOTA	NIEDZIELA	2021	
5	1	2	3	4	5	6	7		
6	8	9	10	11	12	13	14		
7	15	16	17	18	19	20	21		
8	1	2	3	4	5	6	7		
9	8	9	10	11	12	13	14		
10	15	16	17	18	19	20	21		
11	1	2	3	4	5	6	7		
12	8	9	10	11	12	13	14		
13	15	16	17	18	19	20	21		
14	1	2	3	4	5	6	7		
15	8	9	10	11	12	13	14		
16	15	16	17	18	19	20	21		
17	1	2	3	4	5	6	7		
18	8	9	10	11	12	13	14		
19	15	16	17	18	19	20	21		
20	1	2	3	4	5	6	7		
21	8	9	10	11	12	13	14		
22	15	16	17	18	19	20	21		
23	1	2	3	4	5	6	7		
24	8	9	10	11	12	13	14		
25	15	16	17	18	19	20	21		
26	1	2	3	4	5	6	7		
27	8	9	10	11	12	13	14		
28	15	16	17	18	19	20	21		
29	1	2	3	4	5	6	7		
30	8	9	10	11	12	13	14		
31	15	16	17	18	19	20	21		

LUTY FEBRUARY FEBRUAR									
2021									
TYDZIEŃ WIELKA NIEDZIA	PONIEDZIAŁEK MAŁA NIEDZIA	WTOREK TĘŻY PONIEDZIAŁEK	ŚRODA WIELKOSPÓŁNY PONIEDZIAŁEK	CZWARTEK TĘŻY CZWARTEK	PIĄTEK TĘŻY PIĄTEK	SOBOTA ŚWIĘTO MARCOWE	NIEDZIELA ŚWIĘTO MARCOWE		
5	1 Święty Józef	2 Święty Piotr i Paweł	3 Święty Józef	4 Święty Józef	5 Święty Józef	6 Święty Józef	7 Święty Józef		
6	8 Święty Józef	9 Święty Józef	10 Święty Józef	11 Święty Józef	12 Święty Józef	13 Święty Józef	14 Święty Józef		
7	15 Święty Józef	16 Święty Józef	17 Święty Józef	18 Święty Józef	19 Święty Józef	20 Święty Józef	21 Święty Józef		

MARZEC MARCH MÄRZ									
2021									
TYDZIEŃ WIELKA NIEDZIA	PONIEDZIAŁEK MAŁA NIEDZIA	WTOREK TĘŻY PONIEDZIAŁEK	ŚRODA WIELKOSPÓŁNY PONIEDZIAŁEK	CZWARTEK TĘŻY CZWARTEK	PIĄTEK TĘŻY PIĄTEK	SOBOTA ŚWIĘTO MARCOWE	NIEDZIELA ŚWIĘTO MARCOWE		
9	1 Święty Józef	2 Święty Józef	3 Święty Józef	4 Święty Józef	5 Święty Józef	6 Święty Józef	7 Święty Józef		
10	8 Święty Józef	9 Święty Józef	10 Święty Józef	11 Święty Józef	12 Święty Józef	13 Święty Józef	14 Święty Józef		
11	15 Święty Józef	16 Święty Józef	17 Święty Józef	18 Święty Józef	19 Święty Józef	20 Święty Józef	21 Święty Józef		

12	22	capacitor, condensator	23	clean, hygienic	24	barren, sterile	25	various, several	26	French, Gallic	27	Greek, Hellenic	28	Latin, Latine
13	29	anastomosis, anastomy	30	anal, perineal	31	bluish, cyanotic	1	2	3	4				

[illegible]

WIRZESIEN SEPTEMBER SEPTEMBER				2021			
TODEN DAY OF YEAR	POMEDAEK NUMBER OF DAYS	WIDDEK WEEK OF YEAR	SKOAK WEEKEND OF YEAR	CZAMATEK WEEK OF YEAR	PHATEK PHASE OF YEAR	SOROTA NUMBER OF DAYS	MEDELA NUMBER OF DAYS
35	30	31	1 Berne, Switzerland	2 Zürich, Switzerland	3 Madrid, Spain	4 Frankfurt, Germany	5 Vienna, Austria
36	6	7 Riga, Latvia	8 Paris, France	9 Paris, France	10 Madrid, Spain	11 Stockholm, Sweden	12 Stockholm, Sweden
37	13	14 Amsterdam, Netherlands	15 Amsterdam, Netherlands	16 Paris, France	17 Madrid, Spain	18 Vienna, Austria	19 Vienna, Austria
38	20	21 Amsterdam, Netherlands	22 Amsterdam, Netherlands	23 Paris, France	24 Madrid, Spain	25 Vienna, Austria	26 Vienna, Austria
39	27	28 Vienna, Austria	29 Vienna, Austria	30 Paris, France	1 Madrid, Spain	2 Vienna, Austria	3 Vienna, Austria

GRUDZIEŃ DECEMBER		2021									
TYDZIEŃ WYKAZA	POMIEDZY WYKAZA	WIĘCEJ WYKAZA	SKOŃCZYŁ WYKAZA	CZYM WYKAZA	PRZECH WYKAZA	SPOD WYKAZA	MEDELA WYKAZA				
48	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
49	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
50	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
51	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
52	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6

CZERWIEC / JUNE / JUNI						
TYDIEŃ WEEK / WEEK	POWIEDZIAŁ SAYED / SAYED	WTOREK TUESDAY / TUESDAY	ŚRODA WEDNESDAY / WEDNESDAY	CZWARTEK THURSDAY / THURSDAY	PIĄTEK FRIDAY / FRIDAY	SABOTA SATURDAY / SATURDAY
22	31	1 Najświętszy Jezus Chrystus Johann-Nikolaus	2 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich	3 Białe Ciepło Tages, Wärme	4 Fala Promada	5 Białe Straszne
23	7	8 Bosnia Straszne Bosnia	9 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich	10 Bosnia Straszne Bosnia	11 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich	12 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich
24	14	15 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich	16 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich	17 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich	18 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich	19 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich
25	21 Początek Złoty Wądek	22 Bosnia Straszne Bosnia	23 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich	24 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich	25 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich	26 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich
26	28	29 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich	30 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich	1 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich	2 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich	3 Jestem szczęśliwy Ich bin glücklich

[illegible]

GRUDZIEŃ DECEMBER									
TIDEN DAY / WEEK	POWERDEK WEEK / MONTH	WITDEK WEEK / MONTH	SODAK WEEK / MONTH	CZWARTEK WEEK / MONTH	PIĄTEK WEEK / MONTH	SOBOTA WEEK / MONTH			
48	29	30	1	2	3	4	Brakuj brakuj	Brakuj brakuj	Brakuj brakuj
49	6	7	8	9	10	11	Brakuj brakuj	Brakuj brakuj	Brakuj brakuj
50	13	14	15	16	17	18	Brakuj brakuj	Brakuj brakuj	Brakuj brakuj
51	20	21	22	23	24	25	Brakuj brakuj	Brakuj brakuj	Brakuj brakuj
52	27	28	29	30	31	1	Brakuj brakuj	Brakuj brakuj	Brakuj brakuj

Projekty dla wszystkich

Stowarzyszenie „Solidarni Razem” w 2020 zrealizowało projekty skierowane do różnych osób i grup społecznych w Polsce i Europie.

Pierwszym projektem zrealizowanym na początku roku było Wirtualne Muzeum NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego – Kalendarium 40-lecia NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego. Wirtualne Muzeum ma charakter okolicznościowy, związany z obchodami powstania 40-lecia NSZZ „Solidarność” oraz 50. rocznicą masakry robotników w grudniu 1970 r. Tematyka zbiorów powiązana jest z Pomorzem Zachodnim oraz osobami związanymi z NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego. Zbiory znajdują się na stronie www.solidarnoscmuzeum.pl. Projekt był współfinansowany z środków Fundacji Polskiej Grupy Energetycznej i Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego.

Na początku roku rozpoczęto również realizację zadania publicznego dedykowanego seniorom „Solidarni w działaniu”. Projekt obejmował tematykę związaną z indywidualnymi zainteresowaniami uczestników z obszaru edukacji, kształtujące kompetencje społeczne m.in. warsztaty z komunikacji społecznej, umiejętności zachowania asertywności, wyrażania siebie, tworzenia klimatu wzajemnego zaufania w relacjach z ludźmi oraz otwartości wobec grup i instytucji społecznych. Zadanie publiczne było współfinansowane przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014 – 2020.

Kolejnym projektem związanym z okolicznościami rocznicowymi przypadającymi w 2020 r. było zadanie publiczne „Lekcja Solidarność”, przeznaczone dla uczniów ze szkół podstawowych z terenu województw: zachodniopomorskiego, lubuskiego i dolnośląskiego. Uczestnicy projektu w trakcie działań pogłębiali swoją wiedzę, prowadzili badania naukowe na

materiałach archiwalnych oraz prowadzili rozmowy ze świadkami historii z lat 70-tych i 80-tych XX wieku. Projekt współfinansowano ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej w ramach realizacji zadania pod nazwą: „Program wspierania rozwoju uczniów wybitnie uzdolnionych”.

W 2020 roku zrealizowano drugi etap dwuletniego zadania publicznego „Znad Wilii znad Odry”. Projekt skierowany był do uczniów Gimnazjum im. Longina Komołowskiego w Połukniu na Litwie i Szkoły Podstawowej im. Bolesława Chrobrego w Nowogrodźcu. Uczestnicy projektu uczestniczyli we wspólnych lekcjach, wydarzeniach edukacyjnych oraz razem poznawali historię Polski i Litwy. W styczniu młodzież z Połuknia przyjechała do Polski. W Warszawie uczestniczyła w uroczystościach rocznicowych śp. Longina Komołowskiego w Świątyni Opatrzności Bożej, gdzie zaprezentowała koncert kołęd. W Nowogrodźcu natomiast uczestnicy wraz ze swoimi rówieśnikami, uczestniczyli we wspólnych lek-

cjach, spotkaniach oraz licznych atrakcjach kulturalnych. Zadanie publiczne współfinansowano ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej w ramach realizacji zadania pod nazwą „Rodzina Polonijna”.

Z kolei „E-polska szkoła” to projekt skierowany do uczniów i nauczycieli szkół polskich z Rejonu Trockiego na Litwie. Projektem zostały objęte 4 polskie szkoły: Gimnazjum im. Longina Komołowskiego w Połukniu, Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w Landwarowie, Gimnazjum w Trokach i Szkoła Podstawowa w Starych Trokach im. Andrzeja Stelmachowskiego. W ramach projektu uczestnicy otrzymali sprzęt w postaci tabletów do nauki zdalnej oraz platformę edukacyjną www.e-polskaszkoła.pl. Portal służy polskim szkołom do prowadzenia zajęć webinaryjnych w trzech ścieżkach tematycznych: patriotyzm, nowoczesność i zdrowie. Zajęcia prowadzone były przez nauczycieli z Polski i Litwy według scenariuszy opracowanych na potrzeby projektu. Dodatkowo na początku projektu została przeszkolona grupa nauczycieli z obsługi portalu. Zadanie publiczne dofinansowano ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Opiekę merytoryczną nad realizacją projektów sprawował Instytut Kształcenia Ustawicznego działający przy Zarządzie Regionu NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego w Szczecinie.

Sebastian Zielonka

Kwiaty od wojewody

Zbigniew Bogucki, nowy Wojewoda Zachodniopomorski, złożył we wtorek rano kwiaty pod pomnikiem prezydenta Lecha Kaczyńskiego. Wojewodzie towarzyszył jego zastępca Marek Subocz. Ze strony Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego, kwiaty złożyli przewodniczący Mieczysław Jurek i wiceprzewodniczący Dariusz Mądraszewski.

Zbigniew Bogucki urodził się w 1980 r., jest absolwentem Wydziału Prawa i Administracji na Uniwersytecie Szczecińskim. Zanim został wojewodą, prowadził swoją kancelarię adwokacką, sprawował również mandat radnego Sejmiku Województwa.

Na stanowisku wojewody zastąpił Tomasza Hince, który został prezesem zarządu Grupy Azoty.

Solidarność z przedsiębiorcami

W listopadzie, Zarząd Regionu włączył się w akcję pomocy przedsiębiorcom, którzy ponieśli ogromne straty, w związku z decyzją o zamknięciu cmentarzy na czas Wszystkich Świętych.

Zakupione chryzantemy stanęły pod pomnikami prezydenta Lecha Kaczyńskiego oraz ofiar Grudnia'70 na terenie szczecińskiej stoczni.

Prawo pracy w czasie pandemii

Czy na podstawie obowiązujących aktualnie przepisów, pracodawca może wysłać pracownika na urlop wypoczynkowy – nawet jeśli pracownik nie wyraża na to zgody i wcale o taki urlop nie wnosił?

Tarcza 4.0 dała pracodawcom uprawnienie, do kierowania pracowników na zaległe urlopy wypoczynkowe, ale z pewnymi ograniczeniami. Zgodnie z art. 15gc ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o *szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych* w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, pracodawca może udzielić pracownikowi, w terminie przez siebie wskazanym, bez uzyskania zgody pracownika i z pominięciem planu urlopów, urlopu wypoczynkowego niewykorzystanego przez pracownika w poprzednich latach kalendarzowych, w wymiarze do 30 dni urlopu, a pracownik jest obowiązany taki urlop wykorzystać.

Z uwagi na trudną sytuację finansową firmy, szukamy rozwiązań minimalizujących wydatki, chcemy zawiesić działanie ZFŚS – czy jest taka możliwość?

Zgodnie z art. 15ge ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o *szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych* w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, w przypadku wystąpienia u pracodawcy spadku obrotów gospodarczych, lub istotnego wzrostu obciążenia funduszu wynagrodzeń pracodawca może zawiesić obowiązki: tworzenia lub funkcjonowania zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, dokonywania odpisu podstawowego, wypłaty świadczeń urlopowych.

Jeżeli u pracodawcy, działają organizacje związkowe reprezentatywne, o których mowa w art. 15g ust. 11 pkt 1 albo 2, zawieszenie obowiązków, o których mowa w ust. 1, następuje w porozumieniu z tymi organizacjami związkowymi.

Czy pracodawca może mnie ustnie skierować na pracę zdalną i to bez mojej zgody? Mam trudne warunki lokalowe i wykonywanie pracy, w miejscu zamieszkania stanowi dla mnie problem.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o *szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych* w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie 3 miesięcy po ich odwołaniu, w celu przeciwdziałania COVID-19 pracodawca może polecić pracownikowi wykonywanie, przez czas oznaczony, pracy określonej w umowie o pracę, poza miejscem jej stałego wykonywania (praca zdalna). Wykonywanie pracy zdalnej może zostać polecone, jeżeli pracownik ma umiejętności i możliwości techniczne oraz lokalowe do wykonywania takiej pracy i pozwala na to rodzaj pracy. W szczególności praca zdalna może być wykonywana przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość lub dotyczyć wykonywania części wytwórczych lub usług materialnych. Narzędzia i materiały potrzebne do wykonywania pracy zdalnej oraz obsługę logistyczną pracy zdalnej zapewnia pracodawca. Przy wykonywaniu pracy zdalnej pracownik może używać narzędzi lub materiałów niezapewnionych przez pracodawcę pod warunkiem, że umożliwia to poszanowanie i ochronę informacji poufnych i innych tajemnic prawnie chronionych, w tym tajemnicy przedsiębiorstwa lub danych osobowych, a także informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę.

Z przepisu wynika, że wykonywanie pracy zdalnej może zostać polecone, jeżeli pracownik ma umiejętności i możliwości techniczne oraz lokalowe do wykonywania takiej pracy i pozwala na to rodzaj pracy. W związku z powyższym pracownik, któremu pracodawca polecił wykonywanie pracy zdalnej, powinien poinformować pracodawcę o trudnych warunkach lokalowych i podjąć próbę negocjacji. W przypadku braku porozumienia, organem właściwym do rozstrzygnięcia sporu jest sąd pracy. Przepisy nie wskazują w sposób jednoznaczny formy polecenia pracy zdalnej (ustna czy pisemna), w związku z tym forma ustna jest również obowiązująca.

Czy w czasie pracy zdalnej muszę prowadzić ewidencję czasu pracy? Do tej pory zajmowały się tym kadry, to chyba ich zadanie?

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o *szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych* w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, na polecenie pracodawcy, pracownik wykonujący pracę zdalną ma obowiązek prowadzić ewidencję wykonanych czynności, uwzględniającą w szczególności opis tych czynności, a także datę oraz czas ich wykonania. Pracownik sporządza ewidencję wykonywanych czynności w formie i z częstotliwością określoną w poleceniu. Pracodawca może w każdym czasie cofnąć polecenie wykonywania pracy zdalnej.

Tym samym ustawodawca dał możliwość pracodawcom, do zobowiązania pracowników wykonujących pracę zdalną, do ewidencjonowania wykonywanych czynności jw.

Czy pracodawca może zobowiązać pracownika do zrobienia testu?

Test może być przeprowadzony wyłącznie za zgodą pracownika. Analogicznie jak przy badaniu na trzeźwość. Jeżeli pracownik się zgodzi na badanie w kierunku COVID-19, to może je wykonać. Jeżeli będzie opór ze strony pracownika, to sugeruję kontakt z Inspekcją Sanitarną. Inspekcja Sanitarna ma możliwość wydania decyzji w tym zakresie.

Czy muszę informować pracodawcę o skierowaniu mnie na kwarantannę, czy robi to za mnie Inspekcja Sanitarna?

Inspekcja Sanitarna zamieszcza informacje o kwarantannie, czy izolacji w systemie elektronicznym. W systemie PUE-ZUS informacje te są widoczne dla pracodawcy. Pracodawca ma wgląd do tych danych. Powyższe nie zwalnia pracownika z obowiązku poinformowania pracodawcy o nieobecności w pracy. Może to zrobić telefonicznie, poprzez SMS-a lub mailem. Najpóźniej drugiego dnia absencji w miejscu zatrudnienia, pracownik w sposób zwyczajowo przyjęty u pracodawcy powinien się z nim skontaktować, powiadomić dlaczego go nie ma w pracy i jak długo ta nieobecność potrwa – taki obowiązek istnieje również w przypadku wykonywania pracy zdalnej.

Jakie wynagrodzenie powinienam otrzymać pozostając w izolacji domowej, w związku ze stwierdzonym pozytywnym wynikiem testu na COVID-19?

Zgodnie z art. 6 ustawy z 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z

powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Na równi z niezdolnością do pracy z powodu choroby traktuje się między innymi niemożność wykonywania pracy:

1) w wyniku decyzji wydanej przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;

2) wskutek poddania się obowiązkowi kwarantanny, o której mowa w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Sposób liczenia wynagrodzenia tak za czas kwarantanny, jak i izolacji, jest tożsamy z zasadami jakie obowiązują przy wyliczaniu wynagrodzenia za czas choroby. Czas kwarantanny czy izolacji, to czas usprawiedliwionej nieobecności w pracy, płatny tak samo, jak za czas przebywania na zwolnieniu lekarskim. Co do zasady (poza wyjątkami określonymi ustawą) pracownik otrzymuje 80 % wynagrodzenia.

Jestem na kwarantannie, ale nie dostałam żadnego dokumentu, który by to potwierdzał. Co będzie stanowiło podstawę do wypłacenia mi wynagrodzenia? Muszę mieć zwolnienie lekarskie wydane przez lekarza?

W chwili obecnej podstawą wypłaty świadczeń chorobowych z tytułu kwarantanny jest informacja ujawniona w systemie teleinformatycznym. W przypadku nieuzyskania informacji – podstawą jest oświadczenie pracownika. Na mocy § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 9.10.2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. poz. 1758 ze zm.) podstawą wypłaty świadczeń chorobowych za okres nieobecności w pracy z powodu obowiązku odbycia kwarantanny albo izolacji w warunkach domowych jest informacja w systemie teleinformatycznym o objęciu tej osoby kwarantanną lub izolacją w warunkach domowych. Informację tę Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnia bezpłatnie płatnikowi składek na profilu informacyjnym płatnika składek. W przypadku nieprzekazania płatnikowi składek informacji w powyższy sposób osoba objęta kwarantanną lub izolacją w warunkach domowych, w terminie 3 dni roboczych od dnia zakończenia obowiązkowej kwarantanny albo izolacji w warunkach domowych, składa pracodawcy albo podmiotowi obowiązanemu do wypłaty świadczenia pieniężnego z tytułu choroby, określonego w odrębnych przepisach, pisemne oświadczenie potwierdzające odbycie obowiązkowej kwarantanny albo izolacji w warunkach domowych. Oświadczenie to można złożyć również za pośrednictwem systemów teleinformatycznych.

**Odpowiedzi przygotował
Okręgowy Inspektorat Pracy w Szczecinie**

Walczymy o pracowników

Rok 2020 był dla naszego regionu okresem obfitującym w wiele działań i nietypowych sytuacji w szczególności związanych z panującą w całym kraju epidemią COVID-19, wywołaną wirusem SARS-CoV-2. W związku z tym, przez większą część roku praca w Biurze Zarządu Regionu była prowadzona z zachowaniem zasad sanitarnych, w tym w formie pracy zdalnej.

Wprowadzenie szeregu zmian w przepisach prawa pracy, w tym tzw. tarcz antykryzysowych wiązało się nierzadko z niepewnością co do dalszego zatrudnienia i warunków pracy. Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego uczestniczył w procesie opiniowania przez nasz związek projektów kolejnych wydawanych przez rząd ustaw i rozporządzeń, mając na celu zabezpieczenie interesów pracowników w tych aktach prawa. Dzięki temu udało się wynegocjować wiele zabezpieczeń dla osób zatrudnionych oraz udział związków zawodowych w decydowaniu o zmianach w organizacji pracy. Ponadto, częste zmiany w przepisach wiązały się z licznymi zapytaniami kierowanymi do Zarządu Regionu przez członków NSZZ „Solidarność”. W związku z tym, pracownicy Zarządu Regionu udzielali porad oraz przekazywali wszelkie niezbędne informacje zainteresowanym.

W roku 2020 wzrosła liczba spraw sądowych, w których stroną byli członkowie NSZZ „Solidarność”. Każdy z naszych członków mógł skorzystać z bezpłatnej pomocy prawnej oraz reprezentacji przed sądem przez prawników zatrudnionych w regionie. Między innymi prowadzone są dwa postępowania sądowe o przywrócenie do pracy funkcyjnych członków związku, podlegających szczególnej ochronie stosunku pracy z art. 32

Pikieta w obronie zwolnionego przewodniczącego organizacji w PEC Świnoujście odbyła się w zeszłym roku. W tym sprawie toczy się w sądzie

ustawy o związkach zawodowych. Przewodniczący Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w PEC Sp. z o.o. w Świnoujściu oraz wiceprzewodniczący Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Castorama Polska S.A. mają zapewnioną pomoc prawną przez Dział Prawny Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego. Odbyło się już kilka rozpraw w tych sprawach i przesłuchanych zostało kilkunastu świadków. Rozstrzygnięcie w sądzie rejonowym należy spodziewać się w przyszłym roku.

Co ciekawe, Sąd Rejonowy w Stargardzie wydał wyrok na korzyść funkcyjnego członka związku, nauczycielki należącej do Międzyzakładowej Organizacji Związkowej NSZZ „Solidar-

ność” Pracowników Oświaty i Wychowania w Stargardzie, zasądzając na jej rzecz odszkodowanie, w związku z niezgodnym z przepisami prawa rozwiązaniem stosunku pracy. Pracodawca próbował pozbyć się przewodniczącej koła organizacji związkowej, tworząc fikcję likwidacji zakładu pracy, gdy faktycznie doszło do przejścia na nowego pracodawcę. Sąd Rejonowy zgodził się z argumentacją strony powodowej, przy czym orzeczenie nie jest jeszcze prawomocne. Zaś w innej sprawie Sąd Okręgowy w drugiej instancji potwierdził wyrok Sądu Rejonowego i przyznał odszkodowanie członkini naszego związku zatrudnionej na stanowisku sprzątaczkii. Ponadto w innych sprawach udało się uchronić naszych

członków od niesłusznie nałożonych kar porządkowych, przywrócić osobę do pracy. Wiele spraw sądowych jest w toku, w tym sprawy 3 pracowników SOK, którym pracodawca nie zapewnił odpowiednich środków ochrony, zlecił zaś badanie temperatury osobom potencjalnie zakażonym wirusem SARS-CoV-2.

W związku z nietypową sytuacją na rynku pracy, pogorszeniem sytuacji

I faktycznie, zgodnie z przewidywaniami pracodawcy podejmowali różnego rodzaju kroki, by utrudnić życie nowym związkowcom.

W trzech z wyżej wskazanych miejsc pracy pracodawcy, po uzyskaniu informacji o utworzeniu organizacji związkowych na terenie zakładu pracy, podjęli próby zlikwidowania związków zawodowych, poprzez utrudnianie kontaktów z pracodawcą, brak od-

nie. Działania, podjęte przez nasz związek, uchroniły Ogród przed likwidacją i spowodowały, że organy samorządowe nie mogły pozbawić zatrudnienia osób tam zatrudnionych. Mimo przejścia Ogródu na rzecz Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego, pracownikom zaproponowano korzystne warunki zatrudnienia.

Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego wspierał nasze organizacje również w negocjacjach z pracodawcami oraz organami samorządowymi. Dzięki temu, w Goleniowie udało zawrzeć się korzystne zapisy w aktach prawa niższego rzędu. Organizacja Zakładowa NSZZ „Solidarność” w Pomorskim Uniwersytecie Medycznym prowadziła w tym roku spór zbiorowy z pracodawcą, korzystając w tym z pomocy działu prawnego oraz Przewodniczącego Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego. Spór zakończył się podpisaniem porozumienia, które doprowadziło do wypłaty zaległej podwyżki wynagrodzeń.

Poprzez codzienne działania Zarządu Regionu, rozwiązywane są problemy wielu pracowników, którzy korzystają z pomocy zarówno w kontaktach z pracodawcą, negocjacjach, sporach zbiorowych czy sprawach sądowych. Mimo nietypowej sytuacji związanej z epidemią, pracownicy oraz członkowie Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego wielokrotnie spotykali się z członkami związku, pracodawcami, władzami samorządowymi, uczestniczyli w wyjazdach na negocjacje, akcje protestacyjne oraz sprawy sądowe. Każdego dnia tocimy walkę w obronie praw pracowników.

Przemysław Zgórzak
Prawnik Zarządu Regionu

W Akademii Sztuki w Szczecinie powstała nowa organizacja (fot. Wikipedia)

finansowej wielu przedsiębiorstw oraz samorządów oraz brakiem stabilności zatrudnienia, pracownicy różnych zakładów szukali oparcia i pomocy ze strony związków zawodowych. Dzięki temu, w naszym Regionie powstało 5 nowych organizacji związkowych, które funkcjonują w: Kurierze Szczecińskim, w Cargotec Poland Sp. z o.o. WOO Hiab, Akademii Sztuki, Ogrodzie Dendrologicznym w Przelewicach, Vestas Poland Sp. z o.o.. Podobnie jak to miało miejsce dotychczas, wyżej wskazane organizacje, w okresie rozpoczynania swojej działalności, gdy nowa organizacja jest szczególnie narażona na negatywne działania ze strony pracodawcy, zostały objęte stałą opieką działu prawnego oraz działu rozwoju.

powiedzi na pisma, utrudnianie uzyskania pomieszczenia związkowego, zwalnianie lub straszenie zwolnieniami członków związku wchodzących w skład komisji zakładowych. Doszło nawet do straszenia w jednym zakładzie, że pracodawca pozwie pomysłodawców utworzenia związku zawodowego, ale na straszeniu, oczywiście, się skończyło. Zarząd Regionu wspiera na bieżąco członków NSZZ „Solidarność” w Akademii Sztuki, gdzie nowe władze uczelni starają się rozwiązać umowy o pracę z osobami funkcyjnymi.

Dość głośnym wydarzeniem w przeciągu roku była obrona pracowników Ogródu Dendrologicznego w Przelewicach. W tym zakładzie jest blisko stu procentowe uzwiązkowie-

Umowa o pracę a umowy śmieciowe

Praca na podstawie umowy zlecenia oraz umowy o dzieło, określana jest często jako praca na umowie śmieciowej. Skąd takie określenie? Są to umowy cywilnoprawne, które nie zapewniają ochrony zatrudnienia, ochrony wynagrodzenia ani prawa do urlopu. Wykonywanie pracy na podstawie umowy śmieciowej znacząco ogranicza możliwość przykładowo zaciągnięcia kredytu na zakup mieszkania czy uzyskania zasiłku chorobowego oraz macierzyńskiego.

Umowa śmieciowa najczęściej służy przedsiębiorcom w ograniczeniu kosztów pracy, które są niższe niż w przypadku zatrudnienia na podstawie umowy o pracę.

Należy przy tym jednak pamiętać, że o istnieniu stosunku pracy decydują okoliczności wskazane w art. 22 Kodeksu Pracy. Do nawiązania stosunku pracy dochodzi w sytuacji, gdy praca wykonywana ma być w warunkach podporządkowania, w określonym miejscu i czasie, osobiście (nie można w przypadku niemożności wykonywania zleconych czynności powierzyć ich innej osobie) oraz odpłatnie. W takim przypadku dochodzi do zatrudnienia na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy. Jednocześnie niedopuszczalne jest zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu powyższych warunków.

Rodzaj umowy

a uprawnienia pracownicze

Pozostawanie w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę gwarantuje pracownikowi objęcie wszystkimi ubezpieczeniami Zakładu Ubez-

pieczeń Społecznych. W przypadku umowy zlecenia objęcie obowiązkowymi ubezpieczeniami jest zależne od posiadania innego tytułu do ubezpieczenia, nie następuje ono automatycznie na podstawie samej zawartej umowy. Natomiast zawarcie umowy o dzieło co do zasady nie powoduje powstania obowiązku objęcia wykonawcy dzieła ubezpieczeniami ZUS. Obowiązek odprowadzenia składek od zawartej umowy o dzieło pojawia się tylko w sytuacji, gdy umowa jest zawarta pomiędzy stronami, które łączą również stosunek pracy na podstawie zawartej umowy o pracę.

Osoba zatrudniona na podstawie umowy zlecenia może otrzymać zasiłek chorobowy tylko w przypadku spełnienia łącznie trzech przesłanek. Musi ona obowiązkowo podlegać ubezpieczeniom społecznym z tytułu tej umowy, przystąpić do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego oraz posiadać tzw. okres wyczekiwania na prawo do zasiłku chorobowego, który oznacza 90 dni podlegania ubezpieczeniu chorobowemu. Do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego zleceniobiorca przystępuje na swój wniosek i podlega temu ubezpieczeniu od dnia wskazanego we wniosku, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został złożony.

Natomiast zasiłek z ubezpieczenia wypadkowego zleceniobiorca otrzyma od pierwszego dnia niezdolności do pracy pod warunkiem, że z tytułu umowy zlecenia podlega ubezpieczeniu wypadkowemu. Otrzymanie zasiłku z ubezpieczenia wypadkowego jest możliwe, jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana wypad-

kiem przy pracy lub chorobą zawodową. Podleganie ubezpieczeniu wypadkowemu jest obowiązkowe, jeżeli zleceniobiorca wykonuje pracę w siedzibie lub miejscu prowadzenia działalności przez zleceniodawcę i podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. W tej sytuacji nie jest konieczne podleganie ubezpieczeniu chorobowemu.

Osobie zatrudnionej na podstawie umowy o dzieło nie przysługuje ani zasiłek chorobowy z tytułu ubezpieczenia chorobowego, ani zasiłek z ubezpieczenia wypadkowego, gdyż umowa ta nie stanowi podstawy podlegania tym ubezpieczeniom.

Pracownikom zatrudnionym na podstawie umów cywilnoprawnych nie przysługuje prawo do urlopu, nie mają do nich zastosowania przepisy Kodeksu pracy, lecz Kodeksu cywilnego. W związku z tym prawo do urlopu wypoczynkowego nie przysługuje, chyba że uprawnienie takie zapisano w samej umowie.

Staż pracy naliczany do wymiaru urlopu wypoczynkowego, czy innych uprawnień gwarantowanych prawem pracy, naliczany jest tylko w przypadku zatrudnienia na umowę o pracę, nie wlicza się do niego nawet długoletnie zatrudnienie na podstawie umów cywilnoprawnych.

Wiktor Krukowski
Prawnik Zarządu Regionu

Zarząd Regionu

NSZZ **Solidarność** Pomorza Zachodniego

al. Wojska Polskiego 113, 70-483 Szczecin

Biuro ZR czynne od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-16.00

Zarząd Regionu:

Faks

Internet

e-mail:

91 422 74 22, 91 422 47 39

91 423 05 69

www.solidarnosc.szczecin.pl

solidarnosc@solidarnosc.szczecin.pl

Przewodniczący ZR

Mieczysław Jurek

601 555 590

Wiceprzewodniczący ZR

Dariusz Mądraszewski

tel. kom. 502 31 39 06

e-mail: madraszewski@solidarnosc.szczecin.pl

Sekretarz ZR

Grażyna Balicka

tel. 515 139 933

e-mail: sekretarz@solidarnosc.szczecin.pl

Stowarzyszenie Solidarni Razem

- Biuro Pośrednictwa Pracy

Janusz Nadolny

e-mail: biuropracy@solidarnosc.szczecin.pl

tel: 91 422 74 22

91 422 47 39

Organizatorzy związkowi

Martyna Kończak

Beata Woźniak

e-mail: dzialrozwaju@solidarnosc.szczecin.pl

Dział Prawny

Przemysław Zgórzak

Wiktor Krukowski

email: dzialprawny@solidarnosc.szczecin.pl

Redakcja „Jedność”

Katarzyna Stróżyk

91 423 05 68

redakcja@solidarnosc.szczecin.pl

Sekretariat

Weronika Słasara-Sakuta

Biuro Sekcji Regionalnej Kobiet

Pomorze Zachodnie

e-mail sekcjakobietszczecin@wp.pl

Biuro Sekcji Emerytów i Rencistów

czw. 11.00-13.00

Konto: Santander Bank Polska II/O Szczecin 36 1500 1722 1217 2006 0540 0000

PARACELSUS

GABINET MEDYCZNY

Przeprowadzamy kompleksowe terapie w zakresie:

- dyskopatii oraz zwyrodnień kręgosłupa i stawów
- nerwic, lęków, bezsenności i stanów depresyjnych

Wykonujemy następujące zabiegi:

- fizjoterapia, rehabilitacja, terapia manualna kręgosłupa
- terapia falami uderzeniowymi (btl) (m.in.: ostroga piętowa)
- akupunktura (m.in.: likwidacja bólu)
- masaż leczniczy, limfatyczny, wyszczuplający, antycellulitowy
- hydrocolonoterapia
- ozonoterapia (leczenie trudno gojących się ran m.in.: stopa cukrzycowa)
- witamina C

Konsultacje lekarskie

Pacjentów przyjmujemy po Uprzedniej rejestracji telefonicznej od 8.00 do 20.00

Gabinet Medyczny „PARACELSUS”

Szczecin, ul. Jacka Malczewskiego 17/1
rejestracja telefoniczna od 8.00 do 20.00

tel.: 91 433 01 12

paracelsus@paracelsus.com.pl

www.paracelsus.com.pl